Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	16Co/109/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6310208470
Dátum vydania rozhodnutia:	31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Štefan Baláž
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2019:6310208470.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža, sudcov JUDr. Ivice Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, v spore žalobcu: S. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., H. XXX/X, zastúpeného J.. Mgr. Petrom Rosputinským, PhD., advokátom, Advokátska kancelária Banská Bystrica, Kukučínova 18, proti žalovanému R. republike, v mene ktorej v konaní koná H. spravodlivosti SR, L., B. námestie XX, o náhradu nemajetkovej ujmy 40. 056 EUR, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 5C/429/2010-229 zo dňa 15. 01. 2018, takto

r o z h o d o l :

I. Krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.000,- EUR titulom nemajetkovej ujmy v súdom určenej lehote, p o t v r d z u j e .

II. Vo výroku, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu nad 9.000,- EUR, mení tak, že žalobu zamieta.

III. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie.

IV. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o čiastočnom zastavení konania ostáva nedotknutý.

V. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom konanie v časti o zaplatenie sumy 20.419,75 EUR zastavil (výrok I.), uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 13.177,74 EUR titulom náhrady škody a nemajetkovej ujmy v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok II.) a vo zvyšku žalobu zamietol (výrok III.).

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 26. 11. 2010 pôvodne domáhal náhrady škody v sume 10.056,- EUR a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 30.000 EUR, ktoré mu boli spôsobené v trestnom konaní Okresného súdu v Brezne sp. zn. Tp/15/2007 rozhodnutím o väzbe pre pokus zločinu útoku na verejného činiteľa. Väzba trvala 15 mesiacov od 13. 03. 2007 do 04. 06. 2008, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie Okresného súdu Brezno 1T/108/2007-298 zo dňa 07. 04. 2008 o postúpení veci na prejednanie dopravného priestupku. Žalobca si ako škodu uplatnil stratu na zárobku počas trvania väzby. Jeho pracovný pomer v spoločnosti L., a. s., síce skončil, ale nebyť vzatia do väzby, mal možnosť znovu sa tu zamestnať. Nastúpiť by mohol aj ako údržbár vo Y., kde by dosahoval príjem najmenej vo výške minimálnej mzdy. Náhradu za stratu na zárobku za čas trvania väzby vyčíslil za 16 kalendárnych mesiacov vo výške 3.840,- EUR a ďalej náhradu za stratu zárobku od mesiaca júl 2008 do apríla 2010 v sume 6.216,80 EUR. Celkom si uplatnil náhradu za stratu

na zárobku vo výške 10.056,80 EUR. Žalobca si pôvodne tiež uplatnil nemajetkovú ujmu v sume 30.000 EUR za väzbu, ktorá trvala 450 dní.

3. Predchádzajúcim rozsudkom č. k. 5C/429/2010 - 73 zo dňa 26. 09. 2012 okresný súd konanie v časti nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 EUR a v časti náhrady straty na zárobku vo výške 475,75 EUR zastavil a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol s odôvodnením, že väzbu si žalobca zavinil výlučne svojím konaním a súd nemal preukázanú príčinnú súvislosť medzi škodou v dôsledku nemožnosti žalobcu zamestnať sa a jeho vzatím do väzby.

4. Odvolací Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 16Co/385/2012-98 z 23. 05. 2013 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že okresný súd sa riadne nevysporiadal s procesným podaním navrhovateľa zo dňa 17. 08. 2012 (č. l. 54 - 55), ktorým zotrval na uplatnenej náhrade škody vo výške 10.056,- EUR z titulu náhrady straty na zárobku a ktorým namiesto pôvodne požadovanej sumy 30.000,- EUR žiadal priznať nemajetkovú ujmu vo výške 9.580,25 EUR. Z toho dôvodu mohol čiastočne zastaviť konanie o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy iba vo výške, ktorá zodpovedala rozdielu medzi pôvodne uplatnenou sumou 30.000,- EUR a sumou 9.580,25 EUR.

5. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Cdo/280/2013 zo dňa 29. 03. 2016 tak, že dovolanie žalovaného odmietol.

6. Podaním zo dňa 04. 11. 2016 žalobca zotrval na žalobe, ktorou uplatnil náhradu škody titulom straty na zárobku vo výške 10.056 EUR a sumu 9.580,25 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že zobral žalobu späť v časti nemajetkovej ujmy v sume 20.419,75 EUR. Podľa žalobcu neexituje žiadny dôvod, že si väzbu zavinil sám. Trestné stíhanie bolo proti nemu začaté na základe vykonštruovaných výpovedí dvoch zaujatých policajtov. Väzobné stíhanie negatívne postihlo nielen žalobcu, ale celú jeho rodinu, lebo bol hlavným živiteľom rodiny s troma maloletými deťmi a žalobca bol nútený aj s rodinou odsťahovať sa z J.j, kde sa už nevedel uplatniť. Žalobca sa hneď po prepustení z väzby, v júli 2008 zamestnal ako vodič v pivovare v L. V dôsledku finančnej situácie rodiny musela svokra žalobcu predať byt, aby im finančne pomohla, lebo úspory sa im minuli v čase, keď bol žalobca vo väzbe. Väzba žalobcu bola vykonštruovaná a umelo predlžovaná. O prepustenie z väzby požiadal opakovane niekoľkokrát v priebehu trestného konania.

7. Žalovaný namietal, že žalobca nebol pred vzatím do väzby zamestnaný a z toho dôvodu bol jeho nárok na náhradu mzdy nedôvodný. Spochybnil potvrdenia pána H. z L., a. s. a pána L. z Y., ktorými žalobca preukazoval možnosť zamestnať sa. Žalobca nepreukázal ani ušlý zisk.

8. Okresný súd vychádzal pri rozhodovaní z toho, že uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 1T/108/2007-298 zo dňa 07. 04. 2008, právoplatným 04. 06. 2008, bola trestná vec obžalovaného S. F. pre pokus zločinu útoku na verejného činiteľa za skutok, ktorý mal spáchať tak, že dňa 13. 03. 2007 v čase približne o 14,20 hod. v obci J. na ceste I/66, keď ako vodič motorového vozidla značky Škoda 105GL, ev. č. BB-XXXAD modrej farby potom, čo bol príslušníkom OO PZ J., nadstrážmajstrom K. V., stojacim v strede jazdného pruhu pred križovatkou na ulici R. v J. vyzvaný, aby zastavil vozidlo, tak neurobil, neznížil rýchlosť ani nezmenil smer jazdy a vozidlo namieril na nadstrážmajstra V., ktorý pred ním uskočil vľavo a následne s veliteľom hliadky ppráp. E. L. predmetné vozidlo prenasledovali a našli opustené na ul. R. v J., pričom nstržm. V. neutrpel zranenie vyžadujúce lekárske ošetrenie, postúpená S. riaditeľstvu PZ, Okresnému dopravnému inšpektorátu v L., pretože nejde o trestný čin, ale žalovaný skutok by sa mal prejednať ako priestupok. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 To/135/2008 zo dňa 04. 06. 2008 bola sťažnosť okresného prokurátora v Brezne proti uzneseniu Okresného súdu v Brezne sp. zn. 1T/108/2007 zo dňa 07. 04. 2008 zamietnutá. Podľa potvrdenia ústavu pre výkon väzby Banská Bysterica zo dňa 04. 06. 2008 bol žalobca S. F. vo výkone väzby v čase od 13. 03. 2007 do 04. 06. 2008. Z odpisu registra testov žalobcu zo dňa 03. 05. 2012 vyplýva, že tento bol v minulosti sedem krát súdne trestaný a to v roku 1992, v roku 2000, v roku 2002 dvakrát, v roku 2003 a v roku 2005, naposledy v roku 2010. Na jeho osobu sa hľadí, ako by nebol odsúdený. Žalobcovi nebol doteraz uložený nepodmienečný trest odňatia slobody.

9. Z pripojeného spisu Okresného súdu Brezno 0Tp/15/2007 súd zistil, že dňa 14. 03. 2007 podala Okresná prokuratúra v Brezne návrh na vzatie do väzby obvineného S. F. pre zločin útoku na

verejného činiteľa, pretože obvinený bol v súvislosti s predošlým podmienečným odsúdením pre prečin výtržníctva v skúšobnej dobe. Sudca pre prípravné konanie uznesením zo dňa 15. 03. 2007 zobral obvineného Ondreja Kapustu do predstihovej (preventívnej) väzby, nakoľko bola dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, nakoľko bol dovtedy 6x súdne trestaný. Proti rozhodnutiu o vzatí do väzby podal obvinený sťažnosť, ktorá bola zamietnutá uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2Tpo 34/07 z 04. 04. 2007. O opätovnej žiadosti obvineného o prepustenie z väzby, podanej 12. 04. 2007 nemohol súd rozhodnúť, pretože neuplynula lehota 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vzatí do väzby. Z pripojeného spisu Okresného súdu Brezno 1T/108/2007 vyplývalo, že obžaloba bola na súd doručená 21. 06. 2007. O žiadosti obžalovaného Ondreja F. na prepustenie z väzby zo dňa 26. 05. 2007 rozhodol Okresný súd v Brezne uznesením 1T/108/2007 dňa 18. 07. 2007 tak, že túto žiadosť zamietol a sťažnosť obžalovaného proti rozhodnutiu bola zamietnutá uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To /203/2007 zo dňa 12. 09. 2007. Ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby podal S. F. 05. 11. 2007, ktorú okresný súd v Brezne uznesením 1T/108/2007 dňa 05. 11. 2007 zamietol, pričom sťažnosť proti uvedenému rozhodnutiu zamietol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 3To /261/2007 zo dňa 05. 12. 2007. O ďalšej, v poradí tretej žiadosti S. F. na prepustenie z väzby zo dňa 14. 01. 2008 rozhodol Okresný súdom Brezno dňa 28. 01. 2008 zamietnutím žiadosti a sťažnosť proti tomuto uzneseniu zamietol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 3To /41/2008 zo dňa 27. 02. 2008, kedy zároveň neuložil dohľad probačného a mediačného úradníka. Uznesením Okresného súdu v Brezne č. k. 1T/108/2007-304 zo dňa 07. 04. 2008 bol obžalovaný S. F. prepustený z väzby na slobodu a sťažnosť Okresného prokurátora v Brezne proti prepusteniu obžalovaného z väzby zamietol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením 3 To/136/2008 zo dňa 04. 06. 2008.

10. Podľa potvrdenia Biotika, a. s., ktoré vystavil Ján H., personálne oddelenie, žalobca pracoval v podniku L., a. s., od 19. 06. 2002 do 30. 06. 2006 a v roku 2007, po ukončení práceneschopnosti by bol prijatý naspäť. Podľa potvrdenia J. L. z Y., tento by bol žalobcu zamestnal v apríli, resp. máji 2007 vo svojej firme vo Y.. Podľa potvrdenia Sociálne poisťovne boli žalobcovi vyplácané nemocenské dávky v mesiaci marec, máj 2006, júl 2006 až január 2007 v celkovej výške 52.551 EUR a ďalej v mesiacoch od 01. 07. 2006 do 31. 03. 2007 boli vyplácané dávky z nemocenského poistenia. Poistný vzťah žalobcu trval od 19. 06. 2002 do 30. 06. 2006 v spoločnosti Biotika, a. s.

11. V školskom roku 2007/2008 bol syn žalobcu S. F., nar. XX. XX. XXXX prijatý do prvého ročníka denného štúdia R. strednej školy L. L., Y. X v učebnom odbore auto opravár a syn H. F., nar. XX. XX. XXXX na denné štúdium do prvého ročníka B. strednej školy L. L. v odbore čašník. Podľa potvrdenia P. akadémie L. v školskom roku 2006/2007 bola dcéra žalobcu, Veronika Kapustová, nar. 24. 09. 1989 žiakom druhého ročníka tejto školy.

12. Okresný súd mal preukázané, že skutok, pre ktorý bol žalobca vzatý do väzby, bol prekvalifikovaný z trestného činu na priestupok, pretože nejde o trestný čin. Štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za škodu, ktorá bola žalobcovi spôsobená rozhodnutím o väzbe, do ktorej bol vzatý a ktorú vykonal v súvislosti s trestným konaním. Žalobca uplatnil náhradu škody aj nemajetkovej ujmy. Prihliadol na stanovisko odvolacieho súdu vyslovené v zrušujúcom uznesení č. k. 16Co/385/2012-98 z 23. 05. 2013, v ktorom odvolací súd uviedol, že otázku zavinenia väzby samotným žalobcom treba vykladať len zo skutkových okolností posudzovaného prípadu, nie však z predchádzajúcich odsúdení. Hoci uznesenie o vzatí do väzby bolo odôvodnené tým, že obvinený bol dovtedy šesťkrát súdne trestaný, nejde o prípad, že by si žalobca väzbu zavinil sám svojím chovaním.

13. Po čiastočnom späťvzatí žaloby uplatňoval žalobca náhradu škody 10.056 EUR titulom ušlej mzdy počas trvania väzby v mesiacoch marec 2007 až jún 2008, a ďalej v mesiacoch júl 2008 až apríl 2010. Nárok odôvodnil výškou minimálnej mzdy upravenej zák. č. 90/1996 Z. z., ktorá bola v roku 2007 a 2008 vo výške 240 EUR, v roku 2009 vo výške 295,50 EUR a v roku 2010 vo výške 307,70 EUR. Okresný súd mal preukázané, že pred vzatím do väzby žalobca pracoval v L., a. s. R. V. do 19. 06. 2002 do 30. 06. 2006, pričom od 01. 07. 2006 do 31. 03. 2007 bol žalobca uznaný za práceneschopného a poberal nemocenské dávky. Následne od júla 2008 po prepustení z väzby sa žalobca zamestnal. Okresný súd akceptoval potvrdenie E. H. o predpokladanom znovuprijatí žalobcu do zamestnania u zamestnávateľa Biotika, a. s., pretože predložené potvrdenie bolo opatrené pečiatkou spoločnosti. Žalobca uniesol dôkazné bremeno, že pri pravidelnom chode vecí a nebyť jeho vzatia do väzby, bol by zamestnaný s príjmom najmenej vo výške minimálnej mzdy. Súd však zohľadnil len čiastku 3.600 EUR za obdobie 15 mesiacov od apríla 2007 až do konca júna 2008. Hoci bol žalobca prepustený na slobodu

dňa 04. 06. 2008, reálnu možnosť zamestnať sa po vykonaní väzby, ktorá trvala 450 dní, nadobudol až nasledujúci mesiac. Žalobca nepreukázal nárok za mesiac marec 2007, kedy poberal nemocenské dávky. Od júla 2008 do apríla 2010 žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi väzbou a škodou, lebo sa zamestnal. Z toho dôvodu žalobu nad sumu 3.600 EUR zamietol.

14.1. Žalobca ďalej uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy 9.580,25 EUR. Výšku náhrady vypočítal za 450 dní trvania väzby, vyčíslenú ako jedna tridsatina priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky podľa § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2009 do 31. 12. 2012. Okresný súd vychádzal z neskôr zapracovanej právnej úpravy, ktorá v prechodných ustanoveniach uvádzala, že použitie zákona sa riadi dátumom vydania rozhodnutia, ktoré poškodená osoba označila za nezákonné a nie vznikom nároku na náhradu škody, pričom zákon v znení účinnom do 31., 12. 2008 nešpecifikoval výšku nemajetkovej ujmy. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/145/2001 z 12. 12. 2012 vyplývalo, že pokiaľ by aj súd pri posudzovaní uplatneného nároku vychádzal z ustanovení zák. č. 514/2003 Z. z. účinného od 01. 01. 2009, nešlo by o nesprávne právne posúdenie veci z dôvodu, že podľa kritérií, ktoré boli do právnej úpravy zavedené od 01. 01. 2009 právna prax postupovala už pred účinnosťou tejto novely zákona. Za obdobie od 13. 03. 2007 do 31. 12. 2007 bol výpočtový základ 20,75 EUR denne, čo za 294 dní zodpovedá sume 6.100,50 EUR. Za obdobie od 01. 01. 2008 do 04. 06. 2008 bola základom suma 22,29 EUR, čo za 156 dní zodpovedá sume 3.477,24 EUR, a celkovú sumu 9.577,74 EUR.
14.2. Pri nemajetkovej ujme okresný súd ďalej prihliadol na požiadavku spravodlivosti, na intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie živiteľa rodiny a otca troch maloletých detí. Žalobca bol po dobu 450 dní odlúčený od manželky, dcéry vo veku 17 rokov a dvoch synov vo veku 15 rokov, ktorí potrebovali usmernenie s výberom strednej školy. Žalobca sa nemohol venovať svojím záľubám, priateľom a musel sa podriadiť režimu obmedzenej osobnej slobody a integrity vo väzenskom prostredí a prekonať s tým spojenú psychickú záťaž.

15. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 3 ods. 1, ods. 2, § 8 ods. 5, ods. 6, § 17 ods. 1, ods. 2 a § 27b ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. O čiastočnom zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby rozhodol podľa § 145 ods. 2 CSP. Žalovanému, ktorý bol v konaní úspešnejší, náhradu trov nepriznal ani z dôvodu pomeru úspechu ani z dôvodu, že žalobca procesne zavinil čiastočné zastavenie konania, ale v zmysle § 257 CSP prihliadol na dôvody osobitného zreteľa, ktoré videl okresný súd tom, že žalobca bol úspešný v odvolacom aj dovolacom konaní a výška plnenia závisela od úvahy súdu.

16.1. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý namietal nesprávne skutkové zistenia a právne posúdenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Súd prvej inštancie nesprávne priznal náhradu majetkovej škody - náhradu za stratu na zárobku na základe potvrdenia o zamestnaní v spoločnosti L., a. s., v ktorej žalobca skončil pracovný pomer zo zdravotných dôvodov a potvrdenia o budúcom zamestnaní po skončení jeho dočasnej práceneschopnosti. Nárok na náhradu škody nebol preukázaný. J. H. bol prevádzkarom v spoločnosti L., a. s., nepracoval na personálnom oddelení a žalovaná namietala jeho potvrdenie, ktoré nemožno považovať za hodnoverný a pravdivý dôkaz len z dôvodu pečiatky spoločnosti. Práceneschopnosť žalobcu trvala od 01. 07. 2006 a jej prípadné pokračovanie by vylučovalo spôsobilosť žalobcu na výkon práce od apríla 2007. Žalovaná ďalej namietala, že žalobcovi súd náhradu priznal vo výške hrubej mzdy, ktorá nezodpovedá objemu peňažných prostriedkov, ktorými by mal možnosť disponovať. Pod ušlým ziskom sa rozumie strata očakávaného prínosu či nerozmnoženie majetkových hodnôt a preto výlučne čistá mzda je reálnym príjmom, ktorý by zostal žalobcovi po odrátaní dane a poistenia.
16.2. Ďalej žalovaný namietal posúdenie dôvodnosti väzby, ktoré malo byť spojené s osobou žalobcu, ktorý skutok spáchal v čase podmienečného odsúdenia za inú trestnú činnosť a okrem toho sa v tom čase proti nemu viedli na okresnom súde v L. trestné konania za dva úmyselné prečiny. Z uvedeného možno konštatovať, že na strane žalobcu nešlo o ojedinelé konanie. Podstatné nebolo vyriešenie otázky, či konanie žalobcu bolo trestným činom, ale či jeho správanie vyvolalo obavu z naplnenia väzobného dôvodu. Žalobca odmietol uposlúchnuť výzvu službu konajúcich policajtov. Záver okresného súdu, že nejde o prípad, že by si obvinený spôsobil obmedzenie osobnej slobody vlastným zavinením tak vychádza z nesprávneho skutkového a právneho posúdenia.
16.3. Žalovaný namietal poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy za situácie, kedy právna úprava neobsahovala spôsob stanovenia výšky náhrady v peniazoch. Za uvedeného stavu mal súd použiť ako výkladové pravidlo ustanovenie § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. , z., v znení v čase vydania

rozhodnutia, podľa ktorého výška náhrady nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. V danom prípade mal súd správne aplikovať pravidlo nepravej retroaktivity, čo je podľa odôvodnenia Ústavného súdu SR, PL. ÚS 3/2000 stav „v ktorom nová právna úprava nevytvára žiadne právne účinky smerujúce pred deň nadobudnutia účinnosti, avšak kvalifikuje tie právne úkony, ku ktorým došlo ešte pred nadobudnutím jej účinnosti". Pri posúdení zásahu do osobnostných práv žalobcu v trestnom konaní treba prihliadnuť na to, že prevážil závažnejší, významnejší a funkčne vyšší verejný záujem nad individuálnym záujmom žalobcu, ktorý bol stíhaný ako páchateľ podozrivý z trestnej činnosti. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá preukázanie značnej miery zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Súd nevykonal dôkaz (napr. výsluch svedkov), ktorý by mohol odôvodňovať priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Z písomných prehlásení dcéry a manželky žalobcu nevyplýva, že by žalobca preukázal zníženie svojej cti a dôstojnosti v osobnom a rodinnom živote. Okrem toho žalobcovi už bola poskytnutá určitá forma satisfakcie v podobe prekvalifikovania skutku na priestupok, ktorá sa javí vzhľadom na osobu žalobcu ako dostatočná.
16.4. Porušenie práva na spravodlivý proces žalovaná odôvodnila tým, že okresný súd v rozhodnutí žiadnym spôsobom nevyhodnotil správanie žalobcu vzhľadom k jeho zavineniu väzby, nezaoberal sa tým, či pracovná neschopnosť žalobcu mohla trvať až do skončenia väzby.
16.5. Podľa žalovaného mal súd rozhodnúť o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 2 CSP pomerom úspechu a to v prospech úspešnejšieho žalovaného v rozsahu 34,20 %. Žalovaný nemal podiel na vzniku sporu a žalobca zavinil čiastočné zastavenie konania. Aplikácia § 257 CSP musí zodpovedať osobitným okolnostiam prípadu a musí mať výnimočný charakter. Žalovanému bola odopretá možnosť vyjadriť sa k použitiu § 257 CSP.

17. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozsudok okresného súdu rešpektoval právne názory odvolacieho súdu. Predchádzajúce odsúdenia osoby a spôsob jej života pred jej vzatím do väzby nie sú skutočnosťami, ktoré znamenajú zavinenie si neskoršej väzby touto osobou. Rozhodnutie súdu, ktorým bola trestná vec žalobcu posúdená ako priestupok nie je formou satisfakcie, ale rozhodnutím, ktorým došlo k splneniu podmienky podľa § 8 ods. 5 písm. c) zák. č. 514/2003 Z. z. pre priznanie nároku. Žalovaný tvrdil, že súd sa nezaoberal pracovnou neschopnosťou žalobcu a jej prípadným pokračovaním. Z predloženého potvrdenia Sociálnej poisťovne z 23. 07. 2008 vyplýva, že žalobcovi bola nemocenská dávka vyplácaná od 01. 07. 2006 do 31. 03. 2007, z čoho je zrejmé, že žalovaný podsúva dezinterpretáciu dôkazov, ktoré boli vykonané. Priznanie náhrady v podobe čistej mzdy by bolo pri nárokoch zo sociálneho poistenia poškodením žalobcu vo vzťahu k výške jeho budúceho dôchodku. Len priznanie náhrady v hrubej mzde bude mať za následok odškodnenie žalobcu v plnom rozsahu. Žalobca sa prikláňa k odôvodneniu priznaného nároku nemajetkovej ujmy v peniazoch vzhľadom na minimálnu mzdu zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky. Žalovaný neuviedol žiadny spôsob výpočtu, ktorý mal byť použitý. Všeobecný odkaz na odškodňovanie obetí trestných činov nepostačoval. Svoju úvahu o priznanej náhrade okresný súd odôvodnil.

18. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej na pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP), na ktorom zopakoval dokazovanie a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP čiastočne zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

19. Na pojednávanie na odvolacom súde sa dostavili obe strany sporu. Žalovaný zotrval na dôvodoch odvolania. Odvolací súd vypočul žalobcu, ktorý uviedol, že v L., a.s., R. V. pracoval ako obsluha rôznych strojov do 30. 06. 2006. V tom čase utrpel úraz ruky. Nešlo o pracovný úraz, preto rozviazal pracovný pomer dohodou s tým, že mu bolo prisľúbené, že po doliečení ruky bude vzatý späť do zamestnania. E. H. bol jeho majster na prevádzke. Systém prijímania zamestnancov fungoval v tom čase tak, že majster rozhodoval, ktorú osobu prijmú do zamestnania a až potom sa išlo na personálne oddelenie, kde sa uzavrela pracovná zmluva. Žalobca je rodákom z Y., do J. prišli bývať aj s rodinou v roku 2000, naspäť do Vlkanovej sa odsťahovali v roku 2012.

20. Podľa § 3 ods. 1, písm. c) zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci rozhodnutím o väzbe.

Podľa § 3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 8 ods. 5, písm. c) zák. č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak vec bola postúpená inému orgánu.

Podľa § 17 ods. 2, zák. č. 514/2003 Z. z., v znení platnom do 31. 08. 2008, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z., v znení platnom od 01. 01. 2013, výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

Podľa § 13 zák. č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

21.1. Okresný súd odôvodnil právny základ žalobného nároku správnym zistením, ktoré malo podklad vo vykonanom dokazovaní, že skutok, pre ktorý bol žalobca vzatý do väzby bol kvalifikovaný z trestného činu na priestupok, pretože sa nejednalo o trestný čin a žalovaný sa nemôže zbaviť zodpovednosti za škodu, ktorá bola žalobcovi spôsobená rozhodnutím o väzbe, do ktorej bol vzatý a ktorú vykonal v súvislosti s trestným konaním. Žalobca preukázal, že o prepustenie z väzby požiadal opakovane niekoľkokrát v priebehu trestného konania.
21.2. Správne okresný súd posúdil aj skutočnosť, že hoci uznesenie o vzatí do väzby bolo odôvodnené tým, že obvinený bol dovtedy šesťkrát súdne trestaný, nejde o prípad, že by si žalobca väzbu zavinil sám svojim chovaním. K uvedenému odvolací súd dodáva, že dôvodom rozhodnutia o väzbe žalobcu bolo začatie jeho trestného stíhania vo veci, ktorá bola postúpená inému orgánu, pretože išlo len ako priestupok. Skutkovému stavu, ktorý zistil okresný súd, správne priradil právne posúdenie podľa § 8 ods. 5 písm. c) v spojení s § 3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V posudzovanej veci treba mať za to, že dôvody väzby neboli dané a takými dôvodmi nemohli byť sami o sebe ani predošlé odsúdenia žalobcu.

22. Odvolací súd dáva za pravdu žalobcovi, ktorý uviedol, že rozhodnutie, ktorým bola trestná vec žalobcu posúdená ako priestupok nie je formou satisfakcie, ale rozhodnutím, ktorým došlo k splneniu podmienky pre priznanie nároku podľa § 8 ods. 5 písm. c) zák. č. 514/2003 Z. z. V prospech žalobcu stojí skutočnosť, že žalobca sa opakovane domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia o jeho vzatí do väzby. Žalobca tak preukázal, že využil všetky dostupné procesné prostriedky, ktoré umožňovali príslušnému orgánu štátu preskúmanie dôvodov pôvodného rozhodnutia o väzbe. Zo skutočnosti, že po podaní obžaloby na súde, boli najskôr posudzované iba dôvody trvania väzby a až následne súd nariadil pojednávanie, na ktorom zisťoval odôvodnenosť samotnej žaloby, nemožno vykladať tak, že rozhodnutie o vzatí do väzby bolo zákonné a odôvodnené. Vzhľadom na objektívnu zodpovednosť žalovaného treba výsledok trestného konania vykladať v neprospech orgánu štátu, ktorý rozhodnutie o vzatí do väzby svojim procesným postupom legalizoval.

23. Odvolanie žalovaného bolo čiastočne dôvodné proti tej časti rozsudku, ktorým okresný súd priznal žalobcovi náhradu ušlej mzdy v sume 3.600 EUR za obdobie 15 mesiacov od apríla 2007 až do konca júna 2008, lebo prihliadol na potvrdenie podpísané E., ktoré bolo opatrené pečiatkou spoločnosti L., a. s. Z uvedeného dôkazu však záver okresného súdu o preukázaní ušlej mzdy nevyplýval. Okresný súd prehliadol, že žalobca nebol pred vzatím do väzby zamestnaný z dôvodov, ktoré si zapríčinil už predtým výlučne sám. Z toho dôvodu nepreukázal ani ušlú mzdu ani príčinnú súvislosť s medzi nemožnosťou zamestnať sa z dôvodu jeho vzatia do väzby a uplatnenou škodou. V tejto časti žaloby, ktorou žalobca uplatňoval náhradu škody, okresný súd vec nesprávne skutkovo posúdil. Pretože žalobca nárok nepreukázal, odvolací súd v tejto časti rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu čo do sumy 3.600 EUR zamietol.

24.1. Odvolanie žalovaného bolo čiastočne dôvodné aj čo žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy. Okresný súd nemohol prihliadnuť na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/145/2001 z 12. 12. 2012, na základe ktorého vychádzal z ustanovení § 17 ods. 1, ods. 2 a § 27b ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. , účinných od 01. 01. 2009, pretože podľa kritérií, ktoré boli do právnej úpravy zavedené od 01. 01. 2009, právna prax postupovala už pred účinnosťou tejto novely zákona. Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu bolo záväzné len do priatia novšej právnej úpravy, platnej od 01. 01. 2013, na ktorú je

súd povinný prihliadnuť práve z toho dôvodu, že v roku 2007, 2008, t. j. v čase rozhodnom pre posúdenie nároku, iná právna úprava, ktorá tvorí základ pre posúdenie nemajetkovej ujmy, neexitovala.
24.2. Pri posúdení základu a nároku a výšky nemajetkovej ujmy okresný súd ďalej prihliadol na konkrétne skutkové okolnosti prípadu a požiadavku spravodlivosti, na intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie živiteľa rodiny a otca troch maloletých detí. Nebolo sporné, že žalobca bol po dobu 450 dní odlúčený od najbližšej rodiny, keď jeho dvaja synovia v tom čase končili povinnú základnú školskú dochádzku a pokračovali v štúdiu na stredných školách. Okresný súd správne prihliadol na skutočnosť, že vo väzbe sa žalobca nemohol venovať rodine, ale ani svojím záľubám, priateľom a musel sa podriadiť režimu obmedzenej osobnej slobody a integrity vo väzenskom prostredí a prekonávať s tým spojenú psychickú záťaž. Uvedená psychická záťaž žalobcu bola znásobenú tým, že napriek opakovaným žiadostiam o prepustenie z väzby sa procesná aktivita žalobcu ukázala ako márna, hoci nešlo z jeho strany o bezúčelné procesné úkony. Z uvedených dôvodov neobstojí tvrdenie žalovaného, že pri posúdení zásahu do osobnostných práv žalobcu v trestnom konaní bolo treba prihliadnuť na to, že prevážil závažnejší, významnejší a funkčne vyšší verejný záujem nad individuálnym záujmom žalobcu. Nedôvodné bolo aj tvrdenie žalobcu o tom, že súd nevykonal dôkaz, ktorým by mohol odôvodňovať priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Toto tvrdenie je v rozpore s obsahom zápisnice o pojednávaní, na ktorom sa čítali listinné dôkazy, nachádzajúce sa v trestných spisoch, ktoré okresný súd potom uviedol v odôvodnení rozhodnutia. Podľa argumentácie žalovaného by súd nemohol priznať náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi, pokiaľ by nebol ženatý a nemal maloleté deti.

25. Odvolací súd zistil, že vzhľadom na dôvody, ktoré sú uvedené v predošlom bode 24.2., žalobca preukázal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, tak na ne prihliadol už okresný súd. Okresný súd však nesprávne priznal peňažnú náhradu vo výške, ktorá sa odvíjala od minimálne mzdy. Odôvodnenie peňažnej náhrady minimálnou mzdou nezodpovedá právnej úprave platnej v čase, kedy žalobca nárok preukazoval, ani v čase vydania súdneho rozhodnutia. Z toho dôvodu peňažnú náhradu odvolací súd znovu posúdil a priznal za každý deň obmedzenia osobnej slobody v dôsledku väzby vo výške 20 EUR za každý deň väzby. Za 450 dní väzobného trestného stíhania zodpovedá nemajetková ujma spolu sume 9.000 EUR. Odvolací súd pri určení sumy 20 EUR za každý deň väzby prihliadol na osobu žalobcu. Priznaná suma zodpovedá spravodlivému posúdeniu jeho nemajetkovej ujmy, ako aj sume náhrad, ktoré v obdobných prípadoch priznávajú, napr. aj súdy v Českej republike. Keďže okresný súd žalobcovi nesprávne priznal peňažnú náhradu v sume 9.577,74 EUR v prevyšujúcej časti, nad sumu 9.000,- EUR odvolací súd žalobu zamietol.

26. Odvolanie žalovaného nebolo dôvodné ani proti výroku o trovách konania na súde prvej inštancie. Žalovaný sa domáhal náhrady trov pomerom úspechu, pretože bol v konaní úspešnejší pomerom 34,20 %, a ďalej z dôvodu, že žalovaný nemal podiel na vzniku sporu a žalobca zavinil čiastočné zastavenie konania. Ak by nepriznanie pomernej náhrady trov žalovanému nebolo odôvodnené existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, treba vychádzať z toho, že žalobou boli uplatnené dva samostatné právne nároky, a to náhrada škody (ušlej mzdy) a peňažná náhrada nemajetkovej ujmy. Žalobca nebol úspešný iba s náhradou škody a výška nemajetkovej ujmy závisela od posúdenia súdu. Z toho dôvodu boli žalobca aj žalovaný v konaní úspešní v rovnakom pomere a v zmysle § 255 ods. 2 CSP z toho dôvodu odvolací súd rozhodol, že žiadna strana sporu nemá nárok na náhradu trov pred súdom prvej inštancie.

27. Výrok, ktorým krajský súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, je odôvodnený podľa § 255 ods. 2 CSP tým, že v odvolacom konaní v časti o náhradu škody titulom straty na zárobku bol úspešný žalovaný a v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bol úspešný žalobca. V žalovaných nárokoch mali strany rovnaký pomerný úspech.

28. Výrok, ktorým okresný súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol v časti uplatneného nároku na náhradu škody z dôvodu straty na zárobku po skončení väzby a vo výroku o čiastočnom zastavení konania, neboli odvolaním dotknuté a nadobudli právoplatnosť.

29. Rozhodnutie bol v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bol v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

Je povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

Dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Nedostatky dovolania vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP.